

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การคัดเลือกวารสารวิชาการสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยศึกษาจากปัญหาทางคลินิก มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกและรวบรวมรายชื่อวารสารหลักภาษาอังกฤษทางการแพทย์ โดยการศึกษาจากปัญหาทางคลินิกซึ่งถือเป็นข้อสังเกตที่เป็นที่ต้องการของโรงพยาบาล ปัญหาทางคลินิกนี้เป็นปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานโดยตรง เป็นปัญหาการเจ็บป่วย การวินิจฉัยและการรักษา ซึ่งแพทย์ในโรงพยาบาลประสบอยู่ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดกลุ่มตัวอย่างอย่างประชากรซึ่งได้แก่ รายชื่อโรค และกลุ่มอาการของโรค ประจำปี พ.ศ. 2525 โดยคัดเลือกมาศึกษา 56 โรค จากโรคทั้งหมด 685 โรค เกณฑ์ที่ใช้ในการหาโรคที่สำคัญนั้นจะนับจากโรคที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงในลำดับแรกลงมาจนถึงโรคที่รวมจำนวนผู้ป่วยได้ร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด แล้วสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบฟอร์มบันทึกการค้นบทความใน Index Medicus การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ใช้วิธีการสำรวจบทความใน Index Medicus ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับโรค ทั้ง 56 โรค ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-1983 รายชื่อวารสารที่บันทึกลงในแบบฟอร์มฯ จะนำมาจัดอันดับตามความถี่ของบทความในวารสารแต่ละชื่อสำหรับแต่ละโรค แล้วหาค่าที่แสดงความสำคัญของวารสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับโรคที่เกิดขึ้นบ่อยในโรงพยาบาลคือค่า RJDH และนำค่า RJDH ของวารสารแต่ละชื่อมาหาค่า Ujh ซึ่งเป็นค่าของประโยชน์หรือคุณค่าของวารสารชื่อนั้น ๆ ต่อโรงพยาบาล ต่อจากนั้นจึงทำการคัดเลือกรายชื่อวารสารหลักสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัย ปรากฏดังนี้คือ จากการค้นบทความวารสารใน Index Medicus ของโรคทั้ง 56 โรค พบว่า มีบทความที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 32,612 บทความ จากวารสารทั้งหมด 1,473 ชื่อ (จากวารสารที่ได้รับการทำดัชนีไว้ใน Index Medicus จำนวน 2,709 ชื่อ) ในการหาค่า PATL และ RJDH ซึ่งนำเสนอไว้ใน

ตารางที่ 4 นั้นได้คัดเลือกมาเฉพาะวารสารที่มีจำนวนความถี่ของบทความสูง 247 ชื่อแรก กำหนดจากวารสารที่มีความถี่สูงสุด 892 บทความ ลงมาจนถึงวารสารชื่อที่มีความถี่ของบทความต่ำสุด 30 บทความ ส่วนวารสารชื่อที่มีความถี่ของบทความต่ำกว่านี้ไม่นำเสนอในตาราง ผลที่ได้จากการหาค่า RJDH ของวารสารแต่ละชื่อในแต่ละโรคได้นำมารวมเป็นค่า Ujh คือ ค่าที่แสดงถึงประโยชน์หรือคุณค่าของวารสารชื่อนั้น ๆ ต่อโรงพยาบาล ซึ่งพบว่าวารสารที่มีค่า Ujh สูงสุด 5 อันดับแรก คือ Lancet มีค่า Ujh 76.38 ครอบคลุมบทความที่เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ไปถึง 42 โรค รองลงมาคือ British Medical Journal มีค่า Ujh 70.58 ครอบคลุมโรคต่าง ๆ 43 โรค Ophthalmology มีค่า Ujh 69.08 ครอบคลุมโรคต่าง ๆ 16 โรค American Journal of Ophthalmology มีค่า Ujh 65.88 ครอบคลุมโรคต่าง ๆ 14 โรค และ American Journal of Obstetrics and Gynecology มีค่า Ujh 57.05 ครอบคลุมโรคต่าง ๆ 25 โรค ส่วนวารสารที่มีค่า Ujh ต่ำที่สุด คิดเป็น 0.61 คือ วารสาร Journal of Cutaneous Pathology ครอบคลุมบทความเกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาทางคลินิกเพียงโรคเดียว

ในการคัดเลือกรายชื่อวารสารหลักสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบติ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้นำค่า Ujh ของวารสารทั้ง 247 ชื่อ มาจัดเรียงตามลำดับค่า Ujh และหาเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 หาค่าเฉลี่ย Ujh ของวารสารหลักซึ่งมีคุณค่าและมีประโยชน์โดยรวมสำหรับห้องสมุดดังกล่าว ซึ่งปรากฏว่า ได้ค่าเฉลี่ย Ujh 12.55 และได้รายชื่อวารสารหลักในขั้นตอนแรก 76 ชื่อ สำหรับขั้นตอนที่ 2 เป็นการคัดเลือกวารสารหลักทางการแพทย์ทั่วไป โดยนำวารสารที่มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมโรคทั่ว ๆ ไป จำนวน 70 ชื่อ มาหาค่าเฉลี่ย Ujh ซึ่งพบว่าได้ค่าเฉลี่ย 10.71 และได้รายชื่อวารสารหลัก 20 ชื่อ ส่วนขั้นตอนที่ 3 เป็นการคัดเลือกวารสารหลักทางการแพทย์เฉพาะทาง โดยการหาค่าเฉลี่ย Ujh ของวารสารทางการแพทย์เฉพาะทาง 177 ชื่อ ซึ่งปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ย Ujh 13.32 และได้รายชื่อวารสารหลักในกลุ่มที่ 3 จำนวน 59 ชื่อ

เมื่อนำรายชื่อวารสารหลักซึ่งคัดเลือกจาก 3 ขั้นตอน ดังกล่าวมารวมกัน พบว่า ได้วารสารหลัก จำนวน 81 ชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นวารสารหลักที่ครอบคลุมทั้งวารสารที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าโดยรวม วารสารหลักทางการแพทย์ทั่วไป และวารสารหลักทางการ

แพทย์เฉพาะทาง และเป็นรายชื่อวารสารหลักที่เล่น่อสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

โรงพยาบาลรามารับดีโดยเฉพาะ

อภิปรายผล

การคัดเลือกวารสารทางการแพทย์โดยศึกษาจากปัญหาทางคลินิกในการวิจัยครั้งนี้
 ถือ ตามค่า Ujh ที่ได้จากการคำนวณ และจากการหาค่าเฉลี่ย Ujh ด้วยขั้นตอนต่าง ๆ
 ซึ่งปรากฏว่า ได้วารสารหลัก จำนวน 81 ชื่อ โดยแต่ละชื่อมีค่า Ujh มากน้อยแตกต่างกัน
 ไป ผลการพิจารณารายชื่อวารสารหลักที่คัดเลือกได้ 81 ชื่อ ดังกล่าว ปรากฏว่า ตรงกับ
 ผลการวิจัยของ เดลแมน (Delman 1978: 151) ในด้านรายชื่อวารสารหลักอันดับ
 แรก คือ วารสาร Lancet ซึ่งพบว่าเป็นวารสารหลักที่ได้รับการคัดเลือกจากทุกโรงพยาบาล
 แม้ว่าโรงพยาบาลที่เดลแมนนำมาใช้เป็นประชากรในการศึกษาจะมีความแตกต่างกันในด้าน
 จำนวนเตียงผู้ป่วย จำนวนผู้ป่วย และบริการด้านการรักษาก็ตาม การที่วารสาร Lancet
 ได้รับการคัดเลือกเป็นวารสารหลักอันดับแรกสอดคล้องกันทุกโรงพยาบาลนี้ เนื่องจากวารสาร
 ดังกล่าวเป็นวารสารทางการแพทย์ที่เก่าแก่ (ของอังกฤษ) และครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาทาง
 การแพทย์ทุกด้าน ดังนั้นไม่ว่าโรงพยาบาลแห่งใดจะเชี่ยวชาญหรือเน้นหนักการรักษาโรคด้าน
 ใดเป็นพิเศษก็ตาม ก็ยังคงใช้ประโยชน์จากวารสารชื่อนี้ได้ทั้งสิ้น ผลการวิจัยในส่วนนี้จึง
 สอดคล้องกับผลการคัดเลือกวารสารโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การคัดเลือกวารสารหลักโดยผู้
 เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่แบรนต์อนได้รวบรวมขึ้นสำหรับห้องสมุดโรงพยาบาลขนาดเล็ก โดย
 สัตคิมพ์เป็นรายชื่อวารสารมาตรฐานทุก ๆ 2 ปี ก็พบว่ามีการวารสาร Lancet ปรากฏอยู่ด้วย
 ทุกครั้ง นอกจากนี้ ในรายชื่อวารสารหลัก 5 รายการ ที่จัดทำขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ และ
 หน่วยงานที่มีชื่อเสียง เช่น American College of Physicians, National
 Library of Medicine เป็นต้น ก็ปรากฏว่ามีวารสาร Lancet รวมอยู่ด้วย
 (Usdin 1979: 217) และในการคัดเลือกวารสารโดยการศึกษาความถี่ของการอ้างถึง
 หรือที่เรียกว่า การวิเคราะห์การอ้างถึง จากการศึกษาของ Farmingham Heart Study
 ก็พบว่ามีการวารสารชื่อนี้เช่นเดียวกัน (Panoff 1973: 428)

สำหรับวารสารอีก 6 ชื่อ ซึ่งเดลแมนพบว่า ปรากฏผลตรงกันทั้ง 3 โรงพยาบาล
 แต่คนละอันดับนั้น ปรากฏเป็นวารสารหลักที่ได้รับการคัดเลือกสำหรับห้องสมุดคณะ

แพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มีถึง 5 ชื่อ ได้แก่ British Medical Journal (อันดับที่ 2) New England Journal of Medicine (อันดับที่ 21) Chest (อันดับที่ 19) Annals of Internal Medicine (อันดับที่ 56) และ Journal of the American Medical Association (อันดับที่ 7) ส่วนวารสารอีก 1 ชื่อคือ Diabetes ไม่ปรากฏในรายชื่อวารสารหลักของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ฯ

ส่วนวารสารหลักอีก 4 ชื่อ ที่เดลแมนพบว่าปรากฏตรงกันใน 2 โรงพยาบาลนั้น ปรากฏว่า ได้รับการครอบคลุมไว้ในรายชื่อวารสารหลักของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ฯ 3 ชื่อ คือ American Heart Journal (อันดับที่ 50) American Journal of Cardiology (อันดับที่ 46) และ American Journal of Obstetrics and Gynecology (อันดับที่ 5) สำหรับวารสาร Circulation ไม่ได้รับการครอบคลุมไว้

นอกจากนั้น ผลการวิจัยของเดลแมน ยังพบต่อไปอีกว่า วารสารชื่อที่เหลือนอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ปรากฏว่า แตกต่างกันไปในแต่ละโรงพยาบาล ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า แม้ผลการวิจัยของเดลแมน และผลการวิจัยครั้งนี้จะพบว่า วารสารหลักส่วนใหญ่ (8 ชื่อ) เป็นวารสารชื่อเดียวกันก็ตาม แต่ก็ยังเป็นวารสารชื่อที่สอดคล้องกันในทุกโรงพยาบาลบ้าง และบางโรงพยาบาลบ้าง รวมทั้งรายชื่อก็ปรากฏต่างอันดับกัน และวารสารบางชื่อก็ไม่ตรงกันในแต่ละโรงพยาบาล จึงอาจกล่าวได้ว่าวิธีการคัดเลือกวารสารหลักโดยศึกษาจากปัญหาทางคลินิกย่อมทำให้รายชื่อวารสารหลักมีความแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละโรงพยาบาล แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีวารสารหลักกลุ่มหนึ่งที่เป็นวารสารหลักร่วมกันในทุกโรงพยาบาล รายชื่อวารสารที่แตกต่างกันไปย่อมขึ้นอยู่กับปัญหาทางคลินิกของแต่ละโรงพยาบาลรวมทั้งจำนวนผู้ป่วย ซึ่งมากน้อยแตกต่างกันไปด้วย

ในการพิจารณารายชื่อวารสารหลักอันดับ 1-5 จะเห็นว่าวารสารทางการแพทย์เฉพาะทางที่มีค่า Ujh สูงสุดเป็นวารสารชื่อ Ophthalmology (อันดับ 3) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการรักษาโรคในโรงพยาบาลรามาธิบดีที่พบว่า โรคที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุดคือ โรคต้อกระจก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

1. รายชื่อวารสารหลักที่คัดเลือกสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ทั้ง 81 ชื่อดังกล่าว ห้องสมุดควรได้นำไปพิจารณาเปรียบเทียบกับรายชื่อวารสาร

ที่มีอยู่ในห้องสมุดว่ายังขาดชื่อใดบ้าง และควรจัดหาให้ครบถ้วน เนื่องจากวารสารหลักเหล่านี้ ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีความสำคัญ และมีประโยชน์สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของแพทย์ใน โรงพยาบาลรามาธิบดีโดยตรง หากห้องสมุดไม่สามารถจัดหาให้ครบถ้วนได้ในเวลาเดียวกัน ก็ควรพิจารณาคัดเลือกวารสารหลักชื่อที่มีค่า Ujh ในอันดับสูง ๆ ก่อน

2. สำหรับวารสารชื่ออื่น ๆ ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นวารสารหลักในการวิจัยครั้งนี้ ก็นับว่าเป็นวารสารที่มีความสำคัญและมีคุณค่าเช่นเดียวกัน เนื่องจากมีข้อสันเทาะตรงกับปัญหาทางคลินิกของโรงพยาบาลรามาธิบดี ดังนั้นในอนาคตหากห้องสมุดมีงบประมาณเพียงพอ ก็อาจพิจารณาจัดหาตามลำดับก่อนหลัง โดยดูจากวัตถุประสงค์ในการจัดหาว่าห้องสมุดต้องการวารสารทางการแพทย์ทั่วไป หรือวารสารทางการแพทย์เฉพาะทาง ก็คัดเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการได้

3. บรรณารักษ์ที่ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4 ในการให้บริการตอบคำถาม หรือในการค้นบทความวารสารที่ต้องการของผู้ใช้ได้ เช่น หากผู้ใช้ต้องการรวบรวมบทความวารสารเกี่ยวกับโรคใดโรคหนึ่งใน 56 โรคดังกล่าว บรรณารักษ์ก็สามารถแนะนำชื่อวารสารซึ่งมีบทความครอบคลุมโรคนั้น ๆ ได้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดโรงพยาบาลแห่งอื่น ๆ

1. ห้องสมุดโรงพยาบาลแห่งอื่น ๆ ซึ่งโรงพยาบาลที่สังกัด มีลักษณะข้อมูลทางด้านการรักษาโรค และจำนวนผู้ป่วยใกล้เคียงกันกับโรงพยาบาลรามาธิบดี สามารถนำรายชื่อวารสารหลักที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการจัดหาวารสารหลักทางการแพทย์ของโรงพยาบาลแห่งนั้น ๆ ได้

2. สำหรับโรงพยาบาลขนาดเล็ก ซึ่งให้บริการเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ข้อมูลจากการหาค่า RJDH ของวารสารแต่ละชื่อในแต่ละโรค (ตารางที่ 4) สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการคัดเลือกวารสารเฉพาะทางได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถเลือกวารสารชื่อสำคัญ ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโรคที่เกิดในโรงพยาบาลได้ ตัวอย่างเช่น โรคต่อกระจก พบว่าวารสารที่มีบทความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโรคนี้มากที่สุดคือ วารสาร Ophthalmology (ค่า RJDH 37.77) รองลงมาคือ วารสาร Ophthalmic Surgery

(ค่า RJDH 33.04) และ Journal-American Intraocular Implant Association (ค่า RJDH 30.65) เป็นต้น ซึ่งในการคัดเลือกวารสารเฉพาะโรคอื่น ๆ ก็ใช้วิธีพิจารณาได้ในลักษณะเดียวกัน

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การวิจัยโดยศึกษาจากปัญหาทางคลินิก เพื่อกำหนดกลุ่มข้อสันเทาะที่ต้องการของโรงพยาบาลรามารับดีครั้งนี้ ศึกษาจากรายชื่อและกลุ่มอาการของโรคประจำปี พ.ศ. 2525 ดังปรากฏอยู่ในหนังสือ "สถิติโรคและการผ่าตัด พ.ศ. 2525" เนื่องจากสถิติของปี พ.ศ. 2525 เป็นสมุดสถิติเล่มล่าสุดที่เพิ่งจัดทำเสร็จในขณะที่ผู้วิจัยกำลังทำงานวิจัยนี้อยู่ แต่เมื่อต้นปี พ.ศ. 2528 สถิติโรคและการผ่าตัด พ.ศ. 2526 ได้จัดพิมพ์เสร็จสมบูรณ์แล้ว และยังคงพบว่า มีอันดับโรคที่เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ จะมีโรคที่แตกต่างกันบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพื่อให้การศึกษาริชัยดำเนินไปอย่างถูกต้องและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้มีการติดตามดูสถิติโรคต่อ ๆ ไปที่จะจัดทำขึ้น หากมีการเปลี่ยนแปลงปัญหาทางคลินิกเกิดขึ้นมาก ก็ควรพิจารณาปรับปรุงรายชื่อวารสารหลักให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. การสำรวจบทความวารสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับโรคที่เป็นปัญหาทางคลินิกใน Index Medicus ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่า มีบทความวารสารที่เกี่ยวข้องกับโรคแต่ละโรคตีพิมพ์ในวารสารภาษาอังกฤษทางการแพทย์แต่ละชื่อเป็นจำนวนเท่าใด ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาการค้นวรรณกรรมใน Index Medicus ย้อนหลัง 3 ปี คือ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-1983 เนื่องจากขณะที่ดำเนินการวิจัยอยู่นั้น ตรีชนิวารสารชื่อ Index Medicus ปีล่าสุดที่ตีพิมพ์ออกมา คือ ปี ค.ศ. 1983 แต่ขณะนี้ Index Medicus ปี ค.ศ. 1984 ได้จัดพิมพ์เล่มปลีกเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเมื่อ Index Medicus ปีต่อไปพิมพ์เสร็จ (ตีพิมพ์ทุกปี) ก็ให้มีการติดตามค้น Index Medicus จนถึงปีล่าสุดเพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

3. ห้องสมุดโรงพยาบาลแห่งอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก ให้บริการการรักษาเฉพาะด้านหรือทั่วไป สามารถทำการศึกษาโดยวิธีเดียวกันนี้เพื่อนำผลวิจัยที่ได้รับมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่ได้ทำไว้แล้วว่า เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่อง

ยืนยันได้แน่ชัดว่า วิธีการของเดลแมนที่นำมาใช้ในการคัดเลือกวารสารหลักสำหรับห้องสมุดโรงพยาบาลเป็นวิธีที่ได้ผล

4. ห้องสมุดเฉพาะในสาขาวิชาอื่น ๆ สามารถนำวิธีการซึ่งใช้ในการวิจัยไปใช้ในการคัดเลือกวารสารหลักได้เช่นเดียวกัน โดยเปลี่ยนแปลงเฉพาะกลุ่มประชากรที่จะใช้ในการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของสถาบันที่ห้องสมุดให้บริการ

5. ในปัจจุบันได้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการงานด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน จากวิธีดำเนินการวิจัยในเรื่องการคัดเลือกวารสารวิชาการสำหรับห้องสมุดโรงพยาบาลรามารับดีโดยศึกษาจากปัญหาทางคลินิก พบว่า มีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ การค้นบทความวารสารของโรคแต่ละโรคตามหัวเรื่องที่ได้ตรวจสอบและใช้ตาม MeSH กำหนด ยังต้องค้นด้วยมือจาก Index Medicus ซึ่งเป็นดัชนีวารสารทางการแพทย์ของโลกที่จัดทำเป็นรูปเล่มนั้น ต้องใช้เวลามาก ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลเหล่านี้มีอยู่ใน MEDLINE* แต่ในประเทศไทยยังไม่มี การเชื่อม (Link) โดยตรงกับฐานข้อมูลนี้ การค้นด้วยมือจะต้องมีการจัดอันดับข้อมูล (ชื่อวารสาร) ตามลำดับอักษร จัดอันดับข้อมูลตามความถี่ของบทความ และนำข้อมูลเหล่านี้มาคำนวณตามสูตรและจัดอันดับค่าตามวิธีการดำเนินการวิจัยที่ได้กล่าวมาในบทที่ 3 ซึ่งถ้ามีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยงานในส่วนนี้จะช่วยให้งานดำเนินการไปได้ด้วยความถูกต้อง แม่นยำ โดยไม่ต้องใช้เวลามาก นอกจากนี้ ข้อมูลของวารสารและสถิติต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้แล้วยังสามารถนำไปใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลหรือสถิติล่าสุดที่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งต่อ ๆ ไปได้

---

*MEDLINE คือ ฐานข้อมูลทางการแพทย์ของโลก ตั้งอยู่ที่เมืองเบ็ธesda (Bethesda) รัฐแมริแลนด์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา